

ข้อกำหนดโครงการ (TOR)
โครงการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนฐานราก
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ปีงบประมาณ ๒๕๖๐

๑. หลักการและเหตุผล

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้ดำเนินโครงการวิจัยและนวัตกรรม เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนฐานราก นับแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ถึงปัจจุบัน เพื่อตอบสนองนโยบายและยุทธศาสตร์แห่งรัฐ ในการสนับสนุนการพัฒนากำลังคนเพื่อตอบสนองต่อความต้องการพัฒนาประเทศ และส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษามีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก และสร้างกลไกเชื่อมโยงกับเครือข่ายชุมชนท้องถิ่น โดยนำองค์ความรู้จากผลงานวิจัยและพัฒนา ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาถ่ายทอดทักษะความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมแก่ชุมชน ให้สามารถยกระดับขีดความสามารถการผลิตและการจัดการของเศรษฐกิจชุมชน รวมถึงการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง เพิ่มโอกาสในการสร้างอาชีพ รายได้ และการพึ่งพาตนเอง ทำให้เกิดผลกระทบต่อการสร้างความเข้มแข็งทางสังคมอย่างยั่งยืน

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดให้มีการบูรณาการ การดำเนินโครงการวิจัยฯ และเชื่อมโยงภารกิจผ่านกลไกเครือข่ายอุดมศึกษาเชิงพื้นที่ ๙ เครือข่าย/ภูมิภาคทั่วประเทศ เพื่อให้การบริหารงานวิจัยมีความคล่องตัว และเพิ่มประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมอบหมายให้เครือข่ายระดับ C (ระดับเครือข่ายเชิงประเด็น – Issue base) ซึ่งก็คือ เครือข่ายบริหารการวิจัย ให้ดำเนินการกิจสร้างความร่วมมือกับนักวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นสมาชิกเครือข่ายฯ ดำเนินโครงการวิจัยตาม Strategy & Theme ประจำปีของเครือข่ายการวิจัยแต่ละแห่ง โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้มีการประสานนโยบายด้านการวิจัยกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เพื่อดำเนินการวิจัยที่ตอบสนองต่อการใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากอย่างแท้จริง โดยสามารถนำผลงานวิจัย (Output) ไปถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยีให้แก่ชุมชน และขยายผลสู่การพัฒนาผลิตภาพ (Productivity) ของท้องถิ่น ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ด้านสังคม-เศรษฐกิจ ผ่านกลไกการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับภาคประชาสังคม (Civil Society) อย่างเป็นระบบ

๒. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๒.๑ เพื่อเสริมสร้างกลไกความร่วมมือในระบบเครือข่ายระหว่างสถาบันอุดมศึกษา ชุมชน ผู้ประกอบการ หน่วยงานระดับจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อดำเนินการ การค้นหา/กำหนดปัญหา-พัฒนาโจทย์วิจัย ที่มาจากประเด็นความต้องการของชุมชน รวมถึงเสริมสร้างกระบวนการวิจัย การประเมินผลการวิจัย และผลงานวิจัยที่สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด/ท้องถิ่น และตอบสนองต่อการใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากอย่างแท้จริง

๒.๒ เพื่อสนับสนุนงบประมาณโครงการวิจัยให้แก่คณาจารย์ – นักวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา ดำเนินการศึกษาวิจัย โดยการนำผลงานวิจัย (Output) ไปถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยีให้แก่ชุมชน และขยายผลสู่การพัฒนาผลิตภาพ (Productivity) ของท้องถิ่น ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ด้านสังคม-เศรษฐกิจ ผ่านกลไกการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับภาคประชาสังคม (Civil Society) อย่างเป็นระบบ

๒.๓ เพื่อเสริมสร้างโอกาสและพัฒนาสมรรถนะ (Capacity Building) ให้แก่นักวิจัยรุ่นใหม่ในสถาบันอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

๓. เงื่อนไขและขอบเขตการดำเนินงาน

๓.๑ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ดำเนินการวางกรอบการวิจัยแนวทางการดำเนินโครงการวิจัยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศและยุทธศาสตร์การวิจัย รวมทั้งเป้าหมายของผลิตและผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม โดยมีกรอบงานวิจัยเพื่อการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินโครงการวิจัย ๖ ด้าน คือ

<u>กรอบงานวิจัย</u>	<u>หัวข้อการวิจัย</u>
๑) ด้านเกษตรกรรม	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาสายพันธุ์/ผลผลิตให้มีคุณภาพสูงขึ้น - การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร - เกษตรอัจฉริยะ (Smart Farm) <p style="text-align: right;">ฯลฯ</p>
๒) ด้านการแพทย์และสาธารณสุข	<ul style="list-style-type: none"> - การกำหนดมาตรฐานหรือมาตรการป้องกัน/ลดความเสี่ยงด้านสาธารณสุข - การวิจัยและพัฒนาเครื่องมือ/ผลิตภัณฑ์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต - แนวทางการรองรับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ <p style="text-align: right;">ฯลฯ</p>
๓) ด้านสมุนไพร-อาหาร	<ul style="list-style-type: none"> - การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ - การลดต้นทุนในการผลิตสินค้าและบริการ - การส่งเสริมช่องทางการตลาด <p style="text-align: right;">ฯลฯ</p>
๔) ด้านการท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> - การดูแลและพัฒนาทรัพยากรทางการท่องเที่ยว - การบริหารจัดการการท่องเที่ยว - ระบบโลจิสติกส์ทางการท่องเที่ยว - การค้าและการบริการชายแดน <p style="text-align: right;">ฯลฯ</p>
๕) ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อม	<ul style="list-style-type: none"> - สังคมสีเขียว/เมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม - การบริหารจัดการขยะ/การบริหารจัดการน้ำ - พลังงานทดแทน/พลังงานทางเลือก <p style="text-align: right;">ฯลฯ</p>
๖) ด้านการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง และการสร้างสรรค์การเรียนรู้	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - การพัฒนาคุณภาพชีวิต - การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ - การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน <p style="text-align: right;">ฯลฯ</p>

๓.๒ เครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา (เครือข่าย B) จัดทำหลักเกณฑ์/แนวทางในการวิเคราะห์ และคัดเลือกโครงการวิจัยที่เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและเศรษฐกิจฐานราก โดยเครือข่ายบริหารการวิจัย (เครือข่าย C) จัดทำเอกสารข้อเสนอโครงการนำเสนอต่อคณะกรรมการบริหารของเครือข่ายเพื่อการพัฒนา อุดมศึกษา (B) เพื่อพิจารณากลับกรอง ตรวจสอบโครงการ และงบประมาณก่อน แล้วจึงนำเสนอ สกอ. (เครือข่าย A) ภายในเวลาที่กำหนด

๓.๓ ให้เครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา (B) สรุปสาระสำคัญ ข้อเสนอโครงการวิจัยและ นวัตกรรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนฐานรากที่ผ่านการพิจารณาจากเครือข่ายบริหารการวิจัย (C) โดยแต่ละ เครือข่ายต้องเสนอโครงการวิจัยในรูปแบบ ดังนี้

๑) นำเสนอโครงการวิจัยในรูปแบบของชุดโครงการวิจัย และ/หรือโครงการเดี่ยว หากเสนอ เป็นชุดโครงการ สามารถเสนอได้อย่างน้อย ๑ ชุดโครงการ โดยมีข้อเสนอโครงการวิจัยย่อยรวมแล้วไม่น้อย กว่า ๑๐ โครงการ

๒) แต่ละชุดโครงการวิจัยต้องมีนักวิจัยที่มาจากสถาบันอุดมศึกษาอย่างน้อย ๒ สถาบัน หรือ เป็นนักวิจัยจากสถาบันอุดมศึกษาร่วมกับผู้ร่วมวิจัยจากชุมชน/หน่วยงานท้องถิ่น เข้าร่วมโครงการ (ทั้งนี้ หัวหน้าโครงการวิจัยต้องมาจากสถาบันอุดมศึกษา)

๓) การนำเสนอชุดโครงการวิจัยอาจมุ่งเน้นการดำเนินโครงการวิจัยจากกรอบการวิจัย/ ประเด็นวิจัย (Issue based) หรือมุ่งเน้นพื้นที่ในการดำเนินโครงการวิจัย (Area based)

ทั้งนี้ ต้องมีคณะกรรมการเครือข่ายบริหารการวิจัย (C) ในการดำเนินการคัดเลือก-ประเมิน Concept Paper โดยหลักสำคัญคือ ชุมชนท้องถิ่นต้องเป็นผู้กำหนดประเด็นปัญหาโจทย์วิจัยให้นักวิจัย – เครือข่ายฯ ดำเนินการศึกษาร่วมกัน เพื่อให้ผลผลิต (Output) ตรงตามความต้องการของชุมชนเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ

๓.๔ เอกสารสรุปข้อเสนอโครงการ (Conclude of Concept Paper) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ควรสอดคล้องกับยุทธศาสตร์รัฐบาลที่ยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก ร่วมกับภาคเอกชนและภาคประชาสังคม โดยเน้นการถ่ายทอดเผยแพร่องค์ความรู้ เทคโนโลยีฐานรากจาก ผลงานวิจัยสู่ชุมชน เพื่อส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตด้วยฐานความรู้ (Values Creation from Knowledge Application) และสรรค์สร้างสังคมที่มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาความเข้มแข็งของ ชุมชน/ท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ

ตารางแสดงความเชื่อมโยงของเครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา (B) และเครือข่ายบริหารการวิจัย (C)

พื้นที่รับผิดชอบของ เครือข่าย	สถาบันอุดมศึกษาแม่ข่ายแต่ละระดับ	
	เครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา (B)	เครือข่ายบริหารการวิจัย (C)
เครือข่ายภาคเหนือตอนบน	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
เครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง	มหาวิทยาลัยนเรศวร	มหาวิทยาลัยนเรศวร
เครือข่ายภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
เครือข่ายภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
เครือข่ายภาคกลางตอนบน	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ **

พื้นที่รับผิดชอบของ เครือข่าย	สถาบันอุดมศึกษาแม่ข่ายแต่ละระดับ	
	เครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา (B)	เครือข่ายบริหารการวิจัย (C)
เครือข่ายภาคกลางตอนล่าง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าธนบุรี	มหาวิทยาลัยศิลปากร **
เครือข่ายภาคตะวันออก	มหาวิทยาลัยบูรพา	มหาวิทยาลัยบูรพา
เครือข่ายภาคใต้ตอนบน	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
เครือข่ายภาคใต้ตอนล่าง	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย **

** สถาบันอุดมศึกษาผู้รับผิดชอบระดับเครือข่าย C ที่ไม่ได้เป็นสถาบันอุดมศึกษาแม่ข่ายระดับเครือข่าย B

๔. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๔.๑ เกิดกลไกความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาชุมชนด้วยการวิจัยในรูปแบบเครือข่ายระหว่างสถาบันอุดมศึกษา ชุมชน ผู้ประกอบการ หน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการศึกษาวิจัย และถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจชุมชนอย่างเหมาะสม

๔.๒ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่นักวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา และสร้างความเข้าใจในการกำหนดงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด

๔.๓ สร้างเครือข่ายประชาสังคม (Civil Society Network) ในการพัฒนากระบวนการผลิตเทคโนโลยี และวิธีการดำเนินงานที่เหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่น โดยเฉพาะการลดต้นทุน (Cost) การเพิ่มผลผลิต (Productivity) สร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน (Value Added) ซึ่งจะมีผลต่อการลดการนำเข้าเทคโนโลยี และวัตถุดิบของประเทศในระยะยาว

๔.๔ ทำให้ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อันเกิดจากช่องทาง/โอกาสในการประกอบอาชีพ และรายได้ที่เพิ่มขึ้น

๔.๕ เกิดระบบการถ่ายโอนองค์ความรู้ เทคโนโลยี และทักษะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนฐานราก และมีการขยายผลต่อไปยังชุมชนอื่นๆ อย่างเป็นรูปธรรม

๕. กรอบระยะเวลาและขั้นตอนการดำเนินงาน

๕.๑ สกอ. ร่วมกับเครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา จัดทำข้อกำหนดโครงการ (TOR) และเวียนแจ้งเครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา (B) และเครือข่ายบริหารการวิจัย (C) ทั้ง ๙ แห่ง ภายในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๙

๕.๒ เครือข่ายบริหารการวิจัย (C) จัดประชุมสถาบันอุดมศึกษาและนักวิจัยในเครือข่ายฯ เสนอเอกสารสรุปภาพรวมโครงการประจำปี และชุดโครงการวิจัยที่ประกอบด้วยข้อเสนอโครงการวิจัย/โครงการพัฒนาศักยภาพนักวิจัย ทั้งนี้ ประเด็นปัญหา-โจทย์วิจัยต้องถูกกำหนดโดยชุมชน/ท้องถิ่น และดำเนินการคัดเลือกกิจกรรมโครงการที่สอดคล้องกับการแก้ปัญหา-พัฒนาขีดความสามารถของชุมชน

๕.๓ เครือข่ายบริหารการวิจัย (เครือข่าย C) จัดทำเอกสารสรุปภาพรวมโครงการวิจัยประจำปี และเอกสารข้อเสนอโครงการฉบับสมบูรณ์ (Full Proposal) พร้อมด้วยบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารสรุปภาพรวมโครงการวิจัยประจำปี/ เอกสารข้อเสนอโครงการฉบับสมบูรณ์/แบบฟอร์มบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ) โดยให้เครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา (B) ดำเนินการกลั่นกรองตรวจสอบ และอนุมัติเอกสารข้อสรุปโครงการวิจัยประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ที่เหมาะสม (ตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ) ในการรับทุนอุดหนุนการวิจัย และส่งมายัง สกอ. ภายในวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๙

๗. กรอบงบประมาณ

งบบริหารจัดการ*	งบสนับสนุนโครงการวิจัย *	จำนวนโครงการ
เครือข่ายละ ๔๐๐,๐๐๐ บาท	เครือข่ายละ ๒,๑๐๐,๐๐๐ บาท	ชุดโครงการวิจัยและ/หรือโครงการเดี่ยว สามารถเสนอเป็นชุดโครงการได้อย่างน้อย ๑ ชุด โครงการ โดยมีข้อเสนอโครงการวิจัยย่อยรวมแล้วไม่น้อยกว่า ๑๐ โครงการ

* ในกรณีที่เครือข่ายบริหารการวิจัย (เครือข่าย C) ไม่ประสงค์จะขอรับทุนสนับสนุนการดำเนินโครงการวิจัย สกอ. จะ จัดสรรเงินส่วนที่เหลือให้กับเครือข่ายอื่นๆ ที่เสนอเพิ่มเติมในภายหลัง

๘. ผลผลิตและผลลัพธ์

๗.๑ ผลผลิต : ข้อเสนอโครงการวิจัย/โครงการวิจัย/โครงการพัฒนาศักยภาพนักวิจัย จำนวนรวมไม่น้อยกว่า ๑๐๐ โครงการ (๙ เครือข่าย) ที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น และสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการผลิต ยกระดับขีดความสามารถด้านผลิตภาพของเศรษฐกิจชุมชน

๗.๒ ผลลัพธ์ : ๑) จำนวนชุมชนที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีจากโครงการวิจัย ๒) จำนวนคนในชุมชนที่สามารถนำองค์ความรู้และเทคโนโลยีไปต่อยอดหรือใช้ประโยชน์ได้จริง ก่อให้เกิดการสร้างอาชีพหรือการเพิ่มรายได้ ๓) จำนวนนักวิจัยรุ่นใหม่ที่เข้าร่วมโครงการวิจัย ๔) ความเข้มแข็งหรือความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของเครือข่ายบริหารการวิจัยในการดำเนินโครงการวิจัยที่ตอบสนองต่อการพัฒนาท้องถิ่น

๙. กำหนดเวลาและสถานที่ส่งข้อเสนอโครงการ

ให้เครือข่ายวิจัย (C) ทั้ง ๙ แห่ง จัดทำเอกสารข้อเสนอโครงการประจำปี ๒๕๖๐ ตามแบบฟอร์มที่กำหนด เพื่อสรุปยุทธศาสตร์และโครงการวิจัยฯ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ จำนวน ๑ ชุด พร้อม CD จำนวน ๑ แผ่น ส่งมายัง สำนักประสานและส่งเสริมกิจการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ๓๒๘ ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๐๓๙-๕๕๔๖ E-mail : research_ohed@hotmail.com ภายในวันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๙ (ยึดวันที่ประทับตราไปรษณีย์เป็นสำคัญ) ทั้งนี้ หากเอกสารที่นำส่งมีรายละเอียดไม่ครบถ้วนตามเงื่อนไขและหากพ้นกำหนดระยะเวลาส่งจะถือว่าเป็นโมฆะ
